

Asia: VN/2245/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 184 §n muuttamisesta

Vastaajan rooli ja toimiala. Valitse parhaiten kuvaava

1. Tekijä tai esittävä taiteilija (ml. näitä edustavat yhdistykset ja muut organisaatiot)

-

2. Sisältöteollisuus (ml. näitä edustavat yhdistykset ja muut organisaatiot)

-

3. Välittäjät (ml. näitä edustavat yhdistykset ja muut organisaatiot)

-

4. Työntekijä- tai työnantajaliitto

-

5. Kulttuuriperintöorganisaatio (ml. näitä edustavat yhdistykset ja muut organisaatiot)

-

6. Opetus- ja tutkimusalan organisaatio

-

7. Julkinen sektori

-

8. Kansalainen, kuluttaja tai muu loppukäyttäjä (ml. näitä edustavat yhdistykset ja organisaatiot) tai muu yhteisö

Muu organisaatio. Mikä? [Keskuskauppakamari]

Yleistä. Valitkaa jokin näistä, ellei esityksestä ole tarkempaa lausuttavaa

Valitkaa jokin näistä, ellei esityksestä ole tarkempaa lausuttavaa. Jättäkää tällöin vastaamatta tätä seuraaviin kysymyksiin.

-

1. Kysymyksiä esityksestä kokonaisuudessaan

Esityksellä pyritään modernisoimaan tekijänoikeutta ja saattamaan se paremmin vastaamaan digitaalisen ajan vaatimuksia. Onko esitys kokonaisuudessaan oikeansuuntainen?

Kyllä

Esityksessä pyritään saavuttamaan oikeudenmukainen tasapaino tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden, sisältöteollisuuden ja muiden kaupallisten toimijoiden sekä yhteiskunnan (ml. kulttuuriperintölaitosten, oppilaitosten ja kansalaisten ja loppukäyttäjien) etujen välillä. Onko esitys kokonaisuudessaan tältä osin oikeansuuntainen?

Kyllä

Puuttuuko esityksestä kokonaan jotain sellaista, mistä olisi tarpeen säätää tässä yhteydessä? Mikä?

Tulevassa hallituksen esityksessä, jonka luonnos on nyt käsiteltävänä, tulisi pitäytyä DMS- ja verkkolähetysdirektiivien voimaansaattamiseen. Suomi on jo nyt myöhässä kyseisten direktiivien täytäntöönpanon osalta, mistä syystä kaikki direktiivien ulkopuoliset ehdotukset tulee mielestämme karsia ja keskittyä nyt Suomea jäsenvaltiona sitovien määräysten voimaansaattamiseen.

2. Kysymyksiä tekstin- ja tiedonlouhinnasta (TekL 13 b §, DSM-direktiivin 3 ja 4 artikla)

Tekijänoikeuslakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 13 b § kappaleen valmistamisesta tiedonlouhintaa varten. Pykälällä pannaan täytäntöön DSM-direktiivin 3 artikla (tiedonlouhinta tieteelliseen tarkoitukseen) ja 4 artikla (tiedonlouhinta yleiseen tarkoitukseen). Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme sellaisenaan

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia.

Tekstin ja tiedon louhinta on tärkeää kansallisen kilpailukyvyn kannalta, sillä uudet liiketoimintamallit esimerkiksi tekoälyn kehittämisen ja hyödyntämisen kannalta ovat jatkossa olennaisia Suomen elinkeinoelämälle. Tämä toiminta on käsityksemme mukaan mahdollista esitetyn uuden 13 b §:n kautta. Säännöksen vaikutusta ja soveltamista käytännön liiketoiminnassa tulee kuitenkin seurata huolellisesti ja tarpeen vaatiessa reagoida, jos ongelmia ilmenee.

3. Kysymyksiä teosten käytöstä opetustoiminnassa ja tieteellisessä tutkimuksessa (TekL 14, 18, 19 a, 21, 50 c, 64 c §, DSM-direktiivin 5 artikla)

a. Teosten käyttäminen opetustoiminnassa ja tieteellisessä tutkimuksessa (TekL 14 §:n 1 ja 4 momentti)

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Säännös selkiyttää nykytilaa ja ottaa huomioon uudet digitaaliset työvälineet.

b. Opetuksessa käytettävät kokoomateokset (TekL 18 §)

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia.

-

c. Korvausta hallinnoiva yhteishallinnointiorganisaatio (TekL 19 a §)

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

d. Julkinen esittäminen (TekL 21 §)

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

e. Opetuskäyttöä koskevan rajoituksen alueellinen soveltaminen (TekL 64 c §)

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

4. Kysymyksiä kulttuuriperinnön säilyttämisestä (TekL 16.1 §, 16 d ja 16 e §, DSM-direktiivin 6 artikla)

Tekijänoikeuslain 16 §:n 1 momentissa säädettäisiin yleisölle avoimen yleishyödyllisen kirjaston, arkiston tai museon oikeudesta valmistaa kappaleita omissa kokoelmissaan olevasta teoksesta kulttuuriperinnön säilyttämistä varten. Nykyistä 16 d ja 16 e §:ää muutettaisiin niin, että valtioneuvoston asetuksen sijasta arkistoja, kirjastoja ja museoita koskevien säännösten organisatorisesta soveltamisalasta säädettäisiin jatkossa tyhjentävästi 16 e §:ssä. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

5.1. Yleisiä kysymyksiä, jotka liittyvät kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttöön kulttuuriperintölaitoksissa

a. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käytöstä kulttuuriperintölaitoksissa säädettäisiin 16 g – 16 j §:ssä. Käytön piiriin voisi kuulua ainoastaan kulttuuriperintölaitosten kokoelmiin kuuluvia teoksia.

Valmistelussa on lähdetty siitä, että direktiivin salliman ”kaupallisesta jakelusta poistuneen teoksen (tai teosjoukon)” käytön tavoitteena on varmistaa, että sopimuslisenssin tai tekijänoikeuden rajoituksen nojalla tapahtuvalla käytöllä ei olisi merkittäviä kielteisiä vaikutuksia teosten kaupallisiin markkinoihin. Yhdyttekö tähän käsitykseen? Jos ette, miten direktiivin käsite tulisi ymmärtää?

Yhdymme esitettyyn käsitykseen.

b. Ehdotetun 16 g §:n mukaan kulttuuriperintölaitoksen kokoelmissa olevan teoksen tai teosten joukon saisi sopimuslisenssin nojalla saattaa yleisön saataviin maantieteelliset rajat ylittävästi (64 d §). Yhdyttekö siihen, että on tarkoituksenmukaista, että yhteishallinnointiorganisaatio tekee arvioinnin siitä, voidaanko käyttöluva teokseen myöntää siten, ettei sillä olisi haitallista vaikutusta käyttöluvan kohteena olevan teosjoukon kaupallisiin markkinoihin? Jos ette, kenen tulisi tehdä tämä arvio ja millä perustein arvio tulee tehdä?

Yhdymme esitettyyn käsitykseen.

c. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttämisestä tekijänoikeuden rajoituksen nojalla eräissä tapauksissa säädettäisiin 16 h §:ssä. Pykälässä asetetaan tietyt kriteerit, joiden täytyessä teoksen voidaan katsoa poistuneen kaupallisesta jakelusta, ellei tiedossa ole, että teos on edelleen kaupallisessa jakelussa. Kriteerien tavoitteena on helpottaa sen arvioimista, milloin teoksen voidaan (yleensä) katsoa poistuneen kaupallisesta jakelusta. Onko säännöksistä apua sen arvioimisessa, millä edellytyksin teoksia saa käyttää tekijänoikeuden rajoituksen nojalla?

-

d. Ehdotetun 16 j §:n mukaan pääasiallinen vastuu tietojen ilmoittamisesta Euroopan immateriaalioikeusvirastoon olisi kulttuuriperintölaitoksilla. Kielto-oikeuden käyttämisestä voisi ilmoittaa myös yhteishallinnointiorganisaatio. Ehdotukseen ei sisälly säännöksiä ns. yhteyspisteestä (Contact Point), joka päättäisi, mitkä organisaatiot voivat käyttää Euroopan immateriaalioikeusviraston kaupallisesta jakelusta poistuneita teoksia koskevaa tietokantaa. Tarvitaanko Suomessa tällaista yhteyspistettä ja jos tarvitaan, minkä tahon tulisi hoitaa tehtävä?

Emme ota kantaa.

5.2. Tarkemmat pykäläkohtaiset kannat TekL 16 g - 16 j sekä 64 d §:stä

a. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttäminen sopimuslisenssin nojalla (TekL 16 g §)

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

b. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttäminen rajoituksen nojalla eräissä tilanteissa (TekL 16 h)

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

c. Kielto-oikeuden käyttäminen (TekL 16 i §)

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

d. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttöä koskevien tietojen rekisteröinti (TekL 16 j §)

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

6. Kysymyksiä sopimuslisenssijärjestelmästä (TekL 26 §, DSM-direktiivin 12 artikla)

a. DSM-direktiivin 12 artiklassa annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus säätää vaikutukseltaan laajennetusta kollektiivisesta lisensioinnista. Suomessa hyödynnettäisiin tämä kansallinen liikkumavara säilyttämällä tekijänoikeuslain 26 §:ssä säädetty sopimuslisenssijärjestelmä. Pykälää ehdotetaan kuitenkin direktiivin perusteella tarkennettavaksi. Samassa yhteydessä tehtäisiin eräitä teknisiä ja rakenteellisia muutoksia pykälään. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

b. DSM-direktiivin 12 artiklan 3 kohdan a-alakohdassa edellytetään yhteishallinnointiorganisaation olevan valtuutustensa perusteella riittävän edustava lisenssin kohteena olevien teosten oikeudenhaltijoiden ja oikeuksien suhteen. Miten riittävä edustavuus varmistetaan, ja miten sitä tulisi arvioida sopimuslisenssiorganisaation hyväksymisen yhteydessä?

-

c. Olennaisimmat muutokset 26 §:ssä koskisivat direktiivin 12 artiklan mukaista velvoitetta tiedottaa tekijöille sopimuslisensseistä, tekijän oikeudesta hakea korvausta sekä kielto-oikeuden käyttämisestä. Ehdotus perustuu siihen, että yhteishallinnointiorganisaatiot itse esittävät suunnitelman siitä, miten tekijöille (ja erityisesti ns. ”ulkopuolisille tekijöille”) tiedotetaan direktiivin edellyttämistä asioita. Näin tarvittavat toimenpiteet pysyisivät oikeasuhtaisina tekijöiden etua ajatellen. Onko tämä lähtökohta perusteltu, vai tulisiko tiedottamisesta säätää tarkemmin laissa ns. ”ulkopuolisten tekijöiden” oikeuksien turvaamiseksi? Jos pitäisi säätää tarkemmin, mitä velvoitteita tulisi asettaa?

Suhtaudumme asiaan neutraalisti, mutta jatkovalmisteluissa olisi hyvä pohtia yleissäännöstä tiedottamisen osalta.

7.1. Alkuperäinen lähetystoiminta

Pykäliin ehdotetaan muutoksia, joiden tavoitteena on selkeyttää nykyisiä, varsin vaikeaselkoisina pidettyjä säännöksiä. Lisäksi ehdotuksella pantaisiin täytäntöön verkkolähetysdirektiiviä siten, että 25 f

§:ssä alkuperäiseen lähetystoimintaan rinnastettaisiin lähettäjäyritysten verkko-oheispalvelut (esim. YLE Arena) ja 64 b §:ään tehtävällä muutoksella varmistettaisiin, että alkuperäiseen lähetystoimintaan hankitut oikeudet kattavat myös radiolähetysten sekä television uutis- ja ajankohtaisohjelmien lähettämisen EU:n alueella, ellei toisin ole sovittu. Verkkolähetysdirektiivin 8 artiklan säännökset, jotka koskevat oikeuksien hankkimista silloin, kun lähettäjäyritys ei oman toimintansa puitteissa itse lainkaan lähetä lähetystä, vaan sen tekee jakelijayritys, ehdotetaan sisällytettäväksi alkuperäistä lähetystoimintaa koskevaan 25 f §:ään. Direktiivi mahdollistaa sen, että tällaisissa tapauksissa voidaan nojautua samankaltaiseen lisensointimalliin kuin edelleenlähetysten yhteydessä. Valmistelussa on arvioitu, että Suomessa ei esiinny direktiivin 8 artiklassa tarkoitettuja tilanteita, eikä siten ole pidetty tarpeellisena käyttää hyväksi direktiivin tarjoamaa mahdollisuutta, että tarvittavia oikeuksia voitaisiin hankkia pakollista kollektiivista hallinnointia koskevan sääntelyn perusteella yhteishallinnointiorganisaatiolta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Sopimusvapauden periaate on turvattava tekijänoikeuslaissa. Tekijänoikeuslain 25 f §:ään tulee kirjoittaa ulos selkeästi aiemmin noudatettu ja ehdotusluonnoksen perusteluissa kuvattu sopimusvapauden periaate, jonka mukaan suora sopiminen oikeudenhaltijoiden ja lähettäjäyritysten välillä on mahdollista. Lisäksi tekijänoikeuslain 25 f § 4 mom. on muutettava teknologianeutraaliksi.

7.2. Radio- ja televisio-ohjelmien edelleenlähettäminen

Tekijänoikeuslain 25 h §:ssä säädetään radio- ja televisiolähetysten samanaikaisesta ja muuttamattomasta edelleenlähettämisestä. Säännöksillä virtaviivaistetaan lisensointimarkkinoiden toimintaa tilanteessa, jossa oikeuksien hankkiminen voisi muuten olla haastavaa. Ehdotetuilla säännöksillä pantaisiin täytántöön verkkolähetysdirektiivin säännökset ja selkeytettäisiin edelleenlähettämistä koskevia säännöksiä. Lisäksi ehdotetaan, että myös lähettäjäyritysten verkko-oheispalveluiden edelleen lähettäminen olisi mahdollista hankkimalla tarvittavat oikeudet yhteishallinnointiorganisaatiolta sekä edellyttäen, että myös lähettäjäyrityksen suostumus on saatu. Taustalla on se, että verkko-oheispalveluihin usein estetään pääsy asettamalla teknisiä esteitä, ns. maarajoituksia. Esimerkiksi Ruotsin SVT:n kanavien edelleenlähettämiseen on mahdollista hankkia oikeuksia keskitetysti, mutta tämä ei ole koskenut SVT:n verkko-oheispalveluita. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Mahdollisuus sopia suoraan tulee säilyttää edelleenlähettämisen osalta perustelutekstien lisäksi myös itse säännöksessä. Tämä on olennainen sopimusvapauden kuuluva asia.

Lähettäjäyritysten verkko-oheispalvelujen edelleen lähettäminen ehdotusluonnoksessa esitetyllä tavalla ei liene mahdollista. Verkkolähetysdirektiivien määritelmien mukaan edelleenlähettämisellä tarkoitetaan lineaarisen alkuperäisen lähetyksen edelleenlähettämistä, ei on demand -sisältöjen saattamista yleisön saataville. SVT Playn tarjoamista Suomessa ei voine rinnastaa Yle Areenan tarjoamiseen Suomessa.

8.1. Tekijän korvausoikeus ja korvausten kohtuullistaminen

Esitys sisältää muutoksia tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden aseman parantamiseksi hyödyntämissopimuksissa. DSM-direktiivin 18 artiklassa säädetään yleisestä periaatteesta, jonka mukaan tekijä tai esittävä taiteilija on oikeutettu asianmukaiseen korvaukseen teosten kaupallisesta hyödyntämisestä, ja 20 artiklassa korvausta koskevan sopimusehdon sovittelusta muuttuneista olosuhteista johtuen. Voimassa olevan tekijänoikeuslain 29 §:ssä säädetään (direktiiviä laajemmin) kohtuuttoman sopimusehdon sovittelusta, ja pykälän perusteella on mahdollista kohtuullistaa niin alun perin kohtuutonta sopimusehtoa kuin reagoida muuttuneista olosuhteista johtuvaan kohtuullistamistarpeeseen. Näin ollen ehdotetaan vain huomioon otettavien kriteerien laajentamista vastaamaan paremmin direktiivissä lueteltuja arviointikriteerejä. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Ehdotusluonnoksen mukaan DSM-direktiivin 18 ja 20 artiklojen täytäntöönpano toteutettaisiin muuttamalla voimassa olevaan tekijänoikeuslain 29 §:ää siten, että sopimuksen kohtuuttomuutta arvioitaessa tulisi kiinnittää huomiota myös teoksen kaupalliseen arvoon ja korvauksen määräytymistapaan sekä tekijän luovaan panostukseen teokseen kokonaisuutena. Mielestämme ratkaisu on perusteltu.

Katsomme kuitenkin, että hallituksen esityksen perusteluja tulisi korjata siltä osin mitä kertakorvauksena maksettavista korvauksista on esitetty. DSM - direktiivi mahdollistaa kiinteämääräiset ja kertakaikkiset korvaukset, rojaltipohjaiset korvaukset tai näiden yhdistelmät. Korvaus voidaan maksaa myös palkkana. Hallituksen esityksen perustelutekstissä ei tule ottaa kantaa kertakaikkisen korvauksen kohtuullisuuteen, sillä sopimuksen kohtuullisuuden tai kohtuuttomuuden arviointi tulee toteuttaa yksittäistapauksittain ottaen huomioon sopijapuolten sopimusvapaus. Tapa maksaa korvaus kertakorvauksena on esimerkiksi audiovisuaalisella alalla ollut toimiva ja hyväksytty käytäntö. Kertakorvauksena maksetun korvauksen kohtuullisuuden yleinen kyseenalaistaminen lain ehdotettujen esitöiden tasolla voi aiheuttaa jatkossa perusteetta riitoja.

Mielestämme on hyvä todeta, että tekijänoikeusdirektiivin 18 artiklan täytäntöönpanossa ei ehdotusluonnokseen ole tuotu kilpailulainsäädännön vastaisia rakenteita. Tällainen olisi ollut lainvalmistelun aikana esitetty toive ”kollektiivisesta sopimisesta”. Luonnoksen perusteluissa todetaan, että kun on kysymys kaupallisten yritysten ja yksityisten elinkeinon harjoittajien välisistä kollektiivisista sopimuksista, esimerkiksi palkkioita määrittävistä puitesopimuksista, voivat tällaiset sopimukset olla kilpailuoikeuden vastaisia. Tekijänoikeuslain säännöksillä ei ole mahdollista vahvistaa käytäntöjä, jotka olisivat kilpailuoikeuden vastaisia. Pidämme esitystä perusteltuna.

8.2. Tekijän oikeus selvitykseen teosten kaupallisesta hyödyntämisestä

Ehdotetun tekijänoikeuslain 30 §:n tarkoituksena on turvata tekijälle mahdollisuus saada tietoa teoksen kaupallisesta hyödyntämisestä. Kysymys on uudesta, pakottavasta säännöksestä. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Mielestämme raportointia koskeva säännös, joka on ehdotettu toteutettavaksi yleislausekkeena, on kannatettava. Tämä mahdollistaisi jatkossa muun muassa alakohtaisten käytäntöjen muodostumisen. Kannatamme myös ehdotusta, jonka mukaan sellaisille tekijöille, joiden panos on vähäinen, ei tarvitsisi raportoida. Tämä vähentää hallinnollista taakkaa ja noudattaa oikeasuhtaisuuden periaatetta.

Mielestämme säännökseen tulisi liikesalaisuuksien osalta tehdä muutos, jonka mukaan raportointia koskevat tiedot ovat yksiselitteisesti liikesalaisuuksia, joita ei ole tarkoitettu muuhun tarkoitukseen käytettäväksi ja joita ei saa luovuttaa kolmannelle. Tekijän tulisi käsitellä raportointia koskevia tietoja luottamuksellisina.

Säännöksen perusteluissa tulisi ottaa kantaa siihen, onko säännöksen liikesalaisuus-käsitteellä sama merkityssisältö kuin liikesalaisuuslain käsitteellä liikesalaisuus on. Lähtökohtaisesti Suomen lainsäädännössä olisi hyvä, että saman nimiset käsitteet tarkoittaisivat samaa asiaa, mistä syystä asia on hyvä selventää.

8.3. Tekijän oikeus perua oikeudenluovutus

Ehdotetussa 31 §:ssä säädettäisiin tekijän oikeudesta perua oikeudenluovutus, mikäli teosta ei ole hyödynnetty laissa säädetyssä ajassa. Kysymys on pakottavasta säännöksestä, mistä johtuen nykyiset tahdonvaltaiset, teostyyppikohtaiset säännökset poistettaisiin tekijänoikeuslaista. Ainoana poikkeuksena olisivat elokuvateoksia koskevat säännökset, jotka säilyisivät ennallaan, mutta muuttuisivat pakottaviksi. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Pidämme perusteltuna, että säännös koskee vain tilanteita, jolloin teosta ei ole lainkaan hyödynnetty. Tämä on direktiivin mukaista.

Luonnoksessa on ehdotus säännökseksi koskien teosta, joka on luotu täytettäessä työ- tai virkasuhteesta johtuvia työtehtäviä. Tällöin työnantajalle ehdotetaan jääväksi aina ei-yksinomainen oikeus hyödyntää teosta. Mielestämme perusteluja tulisi täydentää siten, että peruuttamisoikeus koskee vain tekijän asemassa olevia ja että peruuttamisoikeus ei koskisi ollenkaan teoksia, jotka on luotu työsuhteessa. Peruuttamisoikeus olisi ristiriidassa työsuhteen tarkoituksen kanssa. Työsuhteessa on voitu sopia, että kaikki oikeudet siirtyvät työnantajalle ja että vastineen työntekijä saa palkkana. Jos näin on sovittu, tulee työnantajalla olla yksinomainen oikeus työn tulokseen. Työsuhteessa luodut teokset ovat usein yhteisteoksia ja erityisesti tällöin ehdotettu perumisoikeus voisi aiheuttaa kohtuutonta haittaa työsuhteessa luodun teoksen hyödyntämisessä.

Mielestämme olisi myös perusteltua, että työsuhteen ulkopuolella luodun teoksen osalta ennakkoon maksettu korvaus tulisi palauttaa tekijänoikeuden käyttäjälle, jos tekijä käyttää peruuttamisoikeuttaan ennen kuin teosta on ennätetty hyödyntää.

8.4. Kustannussopimuksia koskevasta erityissääntelystä

Ehdotetussa 35 – 37 §:ssä säädettäisiin kustannussopimuksista. Säännöksiä on muutettu tavoitteena modernisoida voimassa olevia kustannussopimuksiin liittyviä säännöksiä. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

8.5. Tekijän oikeus rinnakkaistallentaa tieteellinen artikkeli

Ehdotetussa 38 §:ssä säädettäisiin tekijän oikeudesta rinnakkaistallentaa tieteellinen artikkeli. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Ehdotettu uusi säännös ei perustu DMS- tai verkkolähetysdirektiiveihin, joita nyt käsiteltävänä olevalla esitysluonnoksella implementoidaan. Suomi on jo nyt myöhässä kyseisten direktiivin täytäntöönpanon osalta, mistä syystä kaikki direktiivien ulkopuoliset ehdotukset tulee mielestämme karsia ja keskittyä nyt Suomea jäsenvaltiona sitovien määräysten voimaansaattamiseen.

8.6. Esittävän taiteilijan yksinoikeuden laajentaminen

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tekijänoikeuslain 45 §:ää siten, että kuvatalleenteelle tallennetun esityksen tekijänoikeudellinen suoja laajenisi vastaamaan lähtökohtaisesti äänitalleenteelle tallennetun esityksen oikeuksia. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Keskuskauppakamari katsoo, että ehdotettu uusi esittävien taiteilijoiden yksinoikeuden laajentamista koskeva ehdotus ei ole hyväksyttävä. Kyseinen säännös ei perustu DMS- tai verkkolähetysdirektiiveihin, joita nyt käsiteltävänä olevalla esitysluonnoksella implementoidaan. Suomi on jo nyt myöhässä kyseisten direktiivin täytäntöönpanon osalta, mistä syystä kaikki direktiivien ulkopuoliset ehdotukset tulee mielestämme karsia ja keskittyä nyt Suomea jäsenvaltiona sitovien määräysten voimaansaattamiseen.

Lisäksi toteamme, ettei ehdotusluonnos sisällä riittävää ja kattavaa vaikutusarviota esittävien taiteilijoiden yksinoikeutta laajentavan ehdotuksen osalta. Hyvä lainsäädäntövalmistelu edellyttää kuitenkin vaikutusarvion tekemistä. Tärkeää olisi muun muassa selvittää, miten näyttelijöiden laajennetun yksinoikeuksien käytöstä sovittaisiin käytännössä. Esimerkiksi elokuvatuotannot ovat kalliita ja edellyttävät ulkopuolisen rahoituksen hankkimista. Tällöin oikeudellinen epävarmuus voisi estää tuotantoja. Lainsäädännöllä ei tule aiheuttaa odottamattoman ja oikeudellisesti epäselvän tilanteen syntymistä.

8.7. Tekijänoikeuksista vapaista (public domain) teoksista otetut valokuvat (TekL 49 a §, DSM-direktiivin 14 artikla)

Valokuvaajan lähioikeutta ehdotetaan kavennettavaksi siten, että valokuva teoksesta, jonka suoja-aika on päättynyt, ei tulisi valokuvaajan lähioikeussuojan piiriin. Tavoitteena on varmistaa, että toisella suojamuodolla ei voida estää tekijänoikeudesta vapaiden (public domain) teosten käyttämistä. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme sellaisenaan

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

9.1. "Lyhyet otteet"

DSM-direktiivin 15 artiklan mukaisesta lehtikustantajan lähioikeudesta säädettäisiin tekijänoikeuslain 50 §:ssä. Uudella lähioikeudella suojattaisiin lehtikustantajan oikeutta määrätä lehtijulkaisun saattamisesta yleisön saataviin tietoverkoissa tietoyhteiskuntapalvelun tarjoajan toimesta. Direktiivissä suojan kohde jää jokseenkin avoimeksi, ja suojan kohde on rekonstruoitu siten, että se mahdollisimman hyvin kattaisi sellaiset käyttömuodot (käyttö uutisiseuranta- ja uutiskoostepalveluissa), joita direktiivissä on tavoiteltu. Eräänä haasteena on kysymys siitä, miten tulisi suhtautua direktiivin säännökseen, jonka mukaan suojan piiriin eivät kuulu ”erittäin lyhyet otteet tai yksittäiset sanat”. Direktiivissä ei määritellä tarkkaa rajaa sille, minkälaiset otteet ovat sallittuja, eikä sellaista aseteta myöskään 50 §:ssä. Sen sijaan säännöksessä lähtökohtana on, että myös epäolennaisten otteiden toistuva käyttö voi loukata tekijänoikeutta, ja sen perusteella on ehdotettu sanamuotoa, joka vastaa nykyistä tietokantasuojaa (tietokantadirektiivissä on vastaavanlainen konstruktio, eli myös tietokannan epäolennaisten osien toistuva käyttö voi kuulua yksinoikeuden piiriin). Valmistelun aikana työpajoissa toivottiin, että ainakin otsikko olisi laissa säädetty ”vapaaksi”. Jos pidätte tarpeellisena, että laissa säädetään tietty sana- tai merkkimäärä, jonka käyttö olisi aina sallittua, niin minkä pituinen sana- tai merkkimäärän tulisi olla? Miten vastaavasti määriteltäisiin muiden suojan kohteiden (esim. valokuva tai audiovisuaalinen aineisto) osalta sallitun käytön määrä?

9.2. Lehden toisintaminen toisessa sanoma- tai aikakauslehdessä (voimassa oleva TekL 23 §)

Valmistelussa on arvioitu, että voimassa olevan TekL 23 §:n säilyttäminen ei ole mahdollista, sillä siinä on olennaisesti kysymys sanoma- tai aikakauslehden kilpailijan (toisen sanoma- tai aikakauslehden taholta, joka on samalla myös tietoyhteiskunnan palvelu) oikeudesta toisintaa sanoma- tai aikakauslehdessä julkaistu artikkeli, joka lienee lähtökohtaisesti laajempi kuin ”erittäin lyhyt ote tai yksittäiset sanat”. Yhdyttekö tähän arvioon? Jos ette, millä perusteella tulisi katsoa, että kilpaileva sanoma- tai aikakauslehti ei käytä hyväkseen sanoma- tai aikakauslehden tekemiä investointeja sisällöntuotantoon, jonka johdosta uutisartikkelin toisintaminen olisi sallittua suoraan lain nojalla, kun sen sijaan vastaavan pituisen otteen käyttäminen esimerkiksi uutiskooste- tai uutisiseurantapalvelussa olisi kiellettyä?

9.3. Internetin hakupalvelut

Direktiivin 15 artiklassa tai sen esitöissä ei ole mainintaa siitä, että sanoma- ja aikakauslehden lähioikeudella olisi vaikutusta internetin hakupalveluihin (esim. Google hakupalvelu, Bing, Ecosia ym). Lähtökohtaisesti voidaan katsoa, että direktiivillä ei ole tarkoitettu olevan vaikutusta hakupalveluiden

toimintaan ja että direktiivissä olevaa viittausta siihen, että linkittäminen ei kuulu yksinoikeuden piiriin, voidaan tulkita samansuuntaisesti. Toisaalta direktiivissä ei nimenomaisesti myöskään suljeta pois tämänkaltaisia tietoyhteiskuntapalveluiden tarjoajia yksinoikeuden soveltamisalasta. Onko sanoma- tai aikakauslehden lähioikeussuojan yhteydessä tarpeen ottaa kantaa hakupalveluiden toimintaan? Jos on, miten asiaan tulisi ottaa kantaa esityksessä?

-

9.4. Tekijöiden osuus lehtikustantajan saamista korvauksista

Ehdotuksen (ja DSM-direktiivin) mukaan tekijällä on oikeus asianmukaiseen osuuteen lehtikustantajan saamista korvauksesta. Tulisiko tekijöiden osuutta määritellä tarkemmin laissa? Jos katsotte, että tekijöiden osuus korvauksesta tulee määritellä, tulisiko sen olla prosenttiosuus vai jotain muuta? Minkä suuruinen osuus?

-

9.5. Tarve sopimuslisenssisäännökselle tekijöiden korvausosuuden hoitamiseksi

Sanoma- ja aikakauslehdet sisältävät suuren määrän eri aineistoja. Jotta lehtikustantajat välttyisivät neuvottelemasta kunkin tekijänoikeuden haltijan kanssa erikseen asianmukaisista korvauksista, voi olla molemmille osapuolille helpompaa, että asia hoidettaisiin sopimuslisenssisäännöksellä joka mahdollistaisi sen, että lehtikustantaja voisi neuvotella yhteishallinnointiorganisaation kanssa keskitetysti korvausosuudesta ja korvaukset tilitettäisiin organisaation kautta tekijänoikeuden haltijoille. Pitäisikö lakiehdotukseen lisätä asiaa koskeva sopimuslisenssisäännös? Voitte halutessanne perustella kantaanne lyhyesti vastauksenne yhteydessä.

-

Jos yllä oleva vastauskenttä loppui kesken, voitte jatkaa tässä.

-

9.6. Sanoma- tai aikakauslehden lähioikeussuoja - arvio ehdotetusta TekL 50 §:stä kokonaisuudessaan

Arvioikaa nyt ratkaisua kokonaisuudessaan. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja tai muutosehdotuksia

-

10.1. Onko ratkaisussa riittävästi huomioitu eri perusoikeuksien välistä tasapainoa?

Verkkosisällönjakopalvelun tarjoajien vastuusta säädettäisiin tekijänoikeuslain uudessa 6 a luvussa. Sen mukaan verkkosisällönjakopalvelun tarjoaja olisi vastuussa tekijänoikeuden loukkauksesta, joka aiheutuu siitä, että sisällön tuottaja (direktiivissä käytetään ilmaisua ”käyttäjä”) on tallentanut palveluun aineistoa, joka loukkaa tekijänoikeutta. Palvelun tarjoaja ei kuitenkaan olisi vastuussa tekijänoikeuden

loukkauksesta, jos palvelun tarjoaja on ryhtynyt asianmukaisiin ja oikeasuhtaisiin toimenpiteisiin luvan hankkimiseksi tekijältä tai estänyt tekijän tai tämän puolesta toimivan pyynnöstä pääsyn tekijänoikeutta loukkaavaan aineistoon. Direktiivin mukaisilla säännöksillä vahvistetaan tekijänoikeuden toimeenpanoa verkkosisällönjakopalveluissa ja tekijän mahdollisuutta määrätä teoksestaan. Direktiivin vaatimusten mukaisesti säädettäisiin siitä, miten tulisi välttää sitä, että estetään pääsy tekijänoikeutta loukkaamattomaan aineistoon, sekä keinoista, joilla direktiivin vaatimusten mukaisesti parannetaan sisällön tuottajien oikeusturvaa. Direktiivin sääntely on hyvin perusoikeusherkkää ja direktiivin toimeenpanossa on otettava huomioon tekijöiden omistusoikeus, palvelun tarjoajien elinkeinovapaus ja sisällön tuottajien sananvapaus. Direktiivin toimeenpanossa on pyritty perusoikeusmyönteiseen ja eri perusoikeuksien välistä tasapainoa huomioivaan täytäntöönpanoon. Onko tässä tavoitteessa onnistuttu yleisellä tasolla? Ellei, millä perusteella katsotte, että ehdotettu sääntely on perusoikeuksien vastainen?

Kyllä

Tässä voitte perustella tarkemmin. Perustelkaa mielellään viittaamalla siihen perustuslakivaliokunnan, EU-tuomioistuimen tai Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisuun, johon tukeudutte. Kertokaa myös, miten esitystä tulee mielestänne korjata, ja perustelkaa muutosehdotukset perusoikeuksien toteutumisen kannalta.

Esitysluonnoksessa on ansiokkaasti luotu kokonaan uusi järjestelmä hyvin haastavan DSM-direktiivin 17 artiklan pohjalta ja ehdotettu säädettäväksi kokonaan uusi 6a luku. Sen osalta tehty arviointi on yleisellä tasolla onnistunut ja huolellisesti tehty.

10.2. Sananvapautta koskevien tekijänoikeuden rajoitusten vahvistaminen (uusi TekL 23 §)

Ehdotetussa uudessa 23 §:ssä säädettäisiin oikeudesta käyttää teosta toisessa teoksessa, eli tarkemmin sanottuna mahdollisuudesta käyttää teosta karikatyyrissä, parodiassa ja pastississa sekä teoksen satunnaisesta sisällyttämisestä toiseen teokseen. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Tekijänoikeuslain 4 § 2 mom. mukaan, jos joku teosta vapaasti muuttaen on saanut aikaan uuden ja itsenäisen teoksen, hänen tekijänoikeutensa ei riipu tekijänoikeudesta alkuperäisteokseen. Toivomme, että perusteluissa avattaisiin enemmän tämän tekijänoikeuden periaatteen suhdetta ehdotettuun uuteen rajoitussäännökseen. Näin siksi, että käytännössä rajanveto sille, milloin kyse on vapaan muuttamisen kautta aikaansaadusta uudesta teoksesta ja milloin taas uuden rajoitussäännöksen mukaisesta parodiasta, karikatyyristä tai pastissista, ei ole helppo.

10.3. Pykäläkohtaiset huomiot uudesta 6a luvusta

a. TekL 55 a §:ssä säädettäisiin verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan vastuusta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Käsite ”verkkosisällönjakopalvelun tarjoaja” tulisi määritellä laissa, koska kyseisille toimijoille asetetaan korotettu huolellisuusvelvoite. Palvelun tarjoajille tulisi olla lain kautta selvää, sovelletaanko sen toimintaan tekijänoikeuslain uuden 6a luvun säännöksiä vai sähköisen viestinnän palveluista annetun lain säännöksiä. Tämän asian selkiyttäminen olisi erityisesti alalle tulevien palveluntarjoajien näkökulmasta olennaista.

Myös käsite ”sisällön tuottaja” on ongelmallinen lain ymmärrettävyyden näkökulmasta. Ehdotusluonnoksen mukaan termi on valittu, jotta kaksi erilaista käyttäjien ryhmää eivät menisi sekaisin. Käsitettä olisi kuitenkin syytä jatkovalmistelussa pohtia, jotta se selkeämmin kuvaisi aineistoa palveluun tallentavaa käyttäjä-toimijaa. Myös tämä termi tulisi määritellä laissa eikä pelkästään perusteluissa.

b. Ehdotetussa 55 b §:ssä säädettäisiin verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan tiedonantovelvoitteesta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

c. Ehdotetussa 55 c §:ssä säädettäisiin verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan velvollisuudesta estää yleisön pääsy aineistoon. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

d. Ehdotetussa 55 d §:ssä säädettäisiin kiellosta esittää perusteettomia poistovaatimuksia. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

e. Ehdotetussa 55 e §:ssä säädettäisiin sisällön tuottajalle annettavasta ilmoituksesta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

f. Ehdotetussa 55 f §:ssä säädettäisiin verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan velvollisuudesta tarjota keinoja erimielisyyksien selvittelyyn palvelussa. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

g. Ehdotetussa 55 g §:ssä säädettäisiin palauttamispyynnöstä. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

h. Ehdotetussa 55 h §:ssä säädettäisiin tekijänoikeusriitalautakunnasta. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Kannatamme sellaisenaan

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Ehdotetun 55 h §:n mukaan tekijänoikeusriitalautakunta on riippumaton ja puolueeton riidanratkaisuelin, joka käsittelee sisällön tuottajan palauttamispyynnön ja antaa suosituksen hyvityksestä ja vahingonkorvauksesta. Tavoitteena on kirjallinen ja joutuisa pikamenettely, mikä on kannatettava ehdotus.

i. Ehdotetussa 55 i §:ssä säädettäisiin asian käsittelystä tekijänoikeusriitalautakunnassa. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme sellaisenaan

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

j. Ehdotetussa 55 j §:ssä säädettäisiin tekijänoikeusriitalautakunnan ratkaisujen julkisuudesta. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme sellaisenaan

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

k. Ehdotetussa 55 k §:ssä säädettäisiin hyvityksestä ja vahingonkorvauksesta. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Nopeatempoisessa tekijänoikeusriitalautakunnan menettelyssä voi olla haastavaa arvioida hyvityksen ja vahingonkorvauksen määriä, sillä kyse voi olla tekijänoikeudellisesti aidosti tulkinvaraisesta tapauksesta tai teon moitittavuuden ja hyvityksen määrän suuruuden arviointi voi edellyttää näytön arviointia. Jatkovalmistelussa voisi harkita summaarista menettelyä hyvityksen ja vahingonkorvauksen arvioinnin osalta.

I. Ehdotetussa 55 l §:ssä säädettäisiin hyvityksestä ja vahingonkorvauksesta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

m. Ehdotetussa 55 m §:ssä säädettäisiin riitojen käsittelyä koskevista sopimusehdoista. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme sellaisenaan

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

11.1. Neuvottelumekanismi (13 artikla)

DSM-direktiivin 13 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava mahdollisuus saada apua puolueettomalta elimeltä tai sovittelijalta sopimusneuvotteluissa audiovisuaalisten teosten saattamiseksi yleisön saataviin tilausvideopalveluissa. Valmistelussa on arvioitu, että lainsäädäntömme ei aseta esteitä sille, että osapuolet, joilla on lisensiointiin liittyviä vaikeuksia, voivat saada apua sopimukseen pääsemiseksi, esimerkiksi sovittelijoilta asianajajaliiton kautta tai Keskuskauppakamarin sovittelijoilta? Yhdyttekö tähän käsitykseen? Jos ette, miksi?

Keskuskauppakamari yhtyy esitettyyn näkemykseen.

11.2. Kustantajan oikeus hyvityksiin (16 artikla)

DSM-direktiivin 16 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat säätää, että kustantajalla on oikeus osuuteen siirrettyjen oikeuksien nojalla maksetuista hyvityksistä. Tekijänoikeuslain 19 §:n mukaan tekijä ei voi luovuttaa toiselle oikeuttaan lainauskorvaukseen, eikä oikeus lainauskorvaukseen siirry kustantajalle kustannussopimuksen nojalla. Vastaavasti tekijänoikeuslain 26 a §:ssä säädettyä hyvitystä yksityisestä kopiointista maksetaan vain alkuperäisille oikeudenhaltijoille, eikä hyvitykseen ole subjektiivista oikeutta. Valokopiointia koskevan tekijänoikeuden rajoituksen nojalla kerättävät korvaukset maksetaan käytännössä yhteishallinnointiorganisaation tilityssäntöjen perusteella, mikä mahdollistaa myös korvausten maksamisen kustantajille. Valmistelussa nykytilannetta ei ole pidetty tarpeellisena muuttaa. Yhdyttekö tähän käsitykseen? Jos ette, miksi?

Yhdymme näkemykseen.

11.3. Vaihtoehtoinen riitojenratkaisumenettely (DSM-direktiivin 21 artikla)

DSM-direktiivin vaihtoehtoista riitojenratkaisumenettelyä koskevan 21 artiklan osalta ei ehdoteta muutoksia voimassaolevaan tekijänoikeussäätelyyn. Valmistelussa on katsottu, että nykyinen lainsäädäntö ei aseta esteitä vapaaehtoisten vaihtoehtoisten riidanratkaisumenetelmien käytölle ja sille, että tekijä tai esittävä taiteilija voisi valtuuttaa esimerkiksi tekijöitä tai esittäviä taiteilijoita edustavan organisaation toimimaan puolestaan myös vapaaehtoisessa vaihtoehtoisessa riidanratkaisussa, kuten väliesmenettelyssä tai sovittelussa. Yhdyttekö tähän näkemykseen? Jos ette, miksi?

Keskuskauppakamarilla ei ole tietoa etteikö esitetty näkemys pitäisi paikkaansa.

12.1. Kuvailu tekijänoikeusjärjestelmän yleisestä merkityksestä

Esityksen vaikutusarvioinnissa (luku 4.2.) on kuvailtu tekijänoikeusjärjestelmän merkitystä yleisesti. Kuvailuun ei ole lisätty sellaista taustatietoa, joka ilmenee jo HE-luonnoksen 1 ja 2 luvusta, joissa kuvaillaan direktiivien sisältöä ja kansallista sääntelytarvetta. Kuvailuun on sisällytetty tekijänoikeusjärjestelmän kansantaloudellista merkitystä, tekijänoikeuden merkitystä luovien alojen ammattilaisten ja luovien alojen yritysten kannalta, sekä laajemmin osana yhteiskunnan tiedonvälitystä ja innovaatioiden edistämistä. Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

Kuvailu tekijänoikeusjärjestelmän merkityksestä yleisesti on tehty hyvin. Erityisesti on hyvä, että esitysluonnoksessa on numeraalista tietoa tekijänoikeuden kansantaloudellisesta arvosta ja merkityksestä.

12.2. Ehdotusten vaikutukset asiaryhmittäin

a. Tekijänoikeuden rajoituksia ja sopimuslisenssiä koskevat ehdotukset. Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

Kuvailu on kattavaa.

b. Sopimusehtojen sääntelyyn (tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden asema sopimussuhteissa) liittyvien muutosten vaikutukset. Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

Ei lausuttavaa.

c. Tekijänoikeuden lähioikeuksiin ehdotettujen muutosten pääasialliset vaikutukset (esittävien taiteilijoiden suojan laajentaminen, lehtikustantajan lähioikeus). Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

Ehdotetun uuden esittävien taiteilijoiden yksinoikeuden laajentamista koskevan säännöksen osalta ei ole tehty vaikutusarviointia. Se voi kuitenkin aiheuttaa tekijänoikeuslain sisällä yllättäviä ja kohtuuttomia vaikutuksia. Esimerkiksi tekijänoikeuslain 47 §:n nojalla äänitallenteen sisältöjä voi käyttää ilman esiintyjien suostumuksia edellyttäen, että käytöstä maksetaan korvaus. Uusi yksinoikeuden laajennus, joka koskisi kuvatallenteella esiintyvää taiteilijaa, olisi olennaisesti vahvempi kuin äänitallenteella esiintyvällä taiteilijalla on, sillä kuvatallenteella esiintyvä taiteilija voisi kieltää kuvatallenteen käytön siitä huolimatta, että korvaus maksettaisiin.

d. Verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan vastuuta koskevan sääntelyn vaikutukset. Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

Ei lausuttavaa.

13. Kysymyksiä perusoikeusarvioinnista

HE-luonnoksen 12 luvussa esitystä arvioidaan perusoikeuksien toteutumisen ja lainsäätämisyjärjestyksen kannalta. Onko analyysissä puutteita, esimerkiksi puuttuuko sellaista perustuslakivaliokunnan tai EU-

tuomioistuimen ratkaisukäytäntöä, joka olisi asian arvioimisessa tarpeen ottaa huomioon? Jos puuttuu, mitä tulisi lisätä?

Ei lausuttavaa.

14. Muut yksityiskohdat, joista haluatte lausua

Onko esityksessä muita yksityiskohtia, joita haluatte kommentoida, kuten siirtymäsäännökset, lakien voimaantulo, lain seuranta ja toimeenpano tai jotain muuta vastaavaa?

Ei lausuttavaa.

Yhteenvedo keskeisistä huomioista

Tässä voitte halutessanne esittää lyhyen yhteenvedon lausuntonne keskeisistä huomioista ja kannanotoista.

Lausunnon antamiseen varattu aika on osoittautunut aivan liian lyhyeksi ottaen huomioon esitysluonnoksen laajuuden (yli 200 sivua) ja sisällön moninaisuuden sekä monimutkaisuuden. Tekijänoikeuslain muuttaminen ehdotetulla tavalla johtaa lainsäädännön pirstaloitumiseen entisestään, mikä vaikeuttaa kokonaisuuden hallittavuutta. Tästä syystä nyt olisi syytä keskittyä ainoastaan DSM- ja verkkolähetysdirektiiveistä aiheutuvien muutosten implementointiin. Näin siitä huolimatta, että tekijänoikeuslainsäädännön uudistaminen kokonaisuutena on kannatettavaa. Tällöin huomiota tulisi kiinnittää lain ymmärrettävyyden ja hallittavuuden lisäämiseen. Tasapainoinen sääntely edellyttää myös kansallisista tarpeista kumpuavien tarpeiden huomioimista. Käytännön soveltamisen ja eri aloilla syntyvien käytäntöjen kannalta olisi nyt kuitenkin perusteltua keskittyä ainoastaan välttämättömiin muutoksiin.

Suomen pärjääminen kansainvälisessä kilpailussa liittyy keskeisesti luovan työn ja innovaatioiden osaavaan hyödyntämiseen. Tämä edellyttää ajan tasalla olevaa lainsäädäntöä aineettoman omaisuuden, kuten tekijänoikeuden osalta. Sillä jos aineettomia oikeuksia koskevan lainsäädännön valmisteluun ei varata riittävästi työvoimaa, vaikeutuu Suomessa niin luovan työn kuin myös innovaatioiden hyödyntäminen. Opetus- ja kulttuuriministeriössä tulee olla riittävästi osaavia virkamiehiä valmistelemassa lainsäädäntöä. Katsomme, että tekijänoikeuslainsäädännön valmisteluun on jatkossa lisättävä resursseja

Aalto-Setälä Minna
Keskuskauppaamari